

[Ole Henriksen]

for i deres daglige arbejde. Ellers kan jeg anbefale ministeren at læse kloakrapporten fra 1976, der påviser, at der er en overrepræsentation af tilfælde af gulsot og smitsom leverbetændelse, kræft osv. blandt kloakarbejderne.

For det tredje gælder det udskydelsen af elevatorbekendtgørelsen for de ældste elevatorer, der trådte i kraft i 1982. Denne udskydelse i 3 år vil give en besparelse på 300 mill. kr., og det lyder jo udmærket. Jeg tror ikke på, at disse besparelser holder. Jeg mener bestemt, at det vil være negativt, hvis man gør regnestykket op, fordi man også skal fyre elevatormontører. Men der nævnes ikke noget om, hvor mange der egentlig skal miste liv og forlighed ved, at man ikke går i gang med dette meget nødvendige elevatorarbejde.

Jeg når desværre ikke mere i denne omgang. Der bliver også en forespørgselsdebat, hvor jeg vil fortsætte med at omtale de øvrige områder, som hører med under dette punkt.

Lawaetz (FP):

En rigtig miljøpolitik kan udtrykkes så enkelt, som jeg vil gøre det her: at skabe de sundest mulige arbejdsforhold med de mindst mulige omkostninger. Det kan umiddelbart lyde paradokalt, men er ikke desto mindre rigtigt. Når jeg siger sundest mulige, er det, fordi man selv med den bedste vilje ikke kan gøre ethvert arbejde totalt risikofrit, og når jeg siger med mindst mulige omkostninger, er det, fordi der ofte vil være en grænse for, hvor store omkostninger et bestemt arbejde kan bære.

Jeg mener – i modsætning til f.eks. hr. Ole Henriksen og hr. Taanquist – at vi i Danmark på kort tid er nået meget langt i vore bestræbelser for et godt arbejdsmiljø. Jeg ved også ud fra de mange tal og oplysninger, vi får, at der fortsat er områder, der kan forbedres. Naturligvis. Imidlertid finder jeg i retfærdighedens navn anledning til at komme med en kommentar til den statistik, der foreligger.

Uviklingen er i de senere år gået stærkt på mange områder, navnlig teknologisk samt i brugen af nye materialer, navnlig kemiske forbindelser. Det medfører, at der nok kommer en række klager over arbejdsskader, men

man har ikke haft tid til at gå til bunds i årsagsundersøgelserne – med det resultat, at skaderne registreres, også selv om de ikke i alle tilfælde med rette kan henføres under arbejdssituationen. Endelig bør det stigende antal anmeldte skader også betragtes ud fra det synspunkt, at organiseret kontrol m.v. har medført, at man i langt højere grad opdager skader, som måske har været der i mange år, men som ikke er blevet kendt. Man bør også tilføje, at der vel er kommet en tilbøjelighed til at give arbejdsforholdene skyld for alle skavanker.

Som et praktisk eksempel vil jeg gerne nævne høreskade. Er en arbejder beskæftiget i et miljø med støj og vedkommende bliver mere eller mindre tunghør, vil man i dag uvægerligt sige, at det skyldes støjpåvirkning. Man er i mange tilfælde ikke videnskabeligt grundig nok til at finde ud af, om døvheden skyldes andre årsager, f.eks. arvelige tilbøjeligheder, anden form for sygdom m.v., således at vedkommende f.eks. også ville være blevet døv som landmand. Jeg siger dette, fordi man ikke ukritisk skal acceptere alt det statistiske materiale, vi er blevet fyldt med.

Medens jeg er ved støj. Grænsen er i dag 90 decibel. Når det i redegørelsen anføres, at en sænkning af grænsen til 80 decibel vil betyde en investering og meromkostninger i milliardklassen, må en sådan omvurdering og sådanne ændringer vel udskydes, til vi har rimeligt råd til det. Her er et eksempel på en økonomi, der ikke står i et rimeligt forhold til resultaterne, i al fald ikke netop nu, hvor vi må frede om virksomhedernes konkurrenceevne, enten vi bryder os om det eller ej.

I denne forbindelse vil jeg godt nævne et eksempel, hvor man er ude på overdrevet. Man har fundet ud af, at spånplader indeholder formaldehyd, og man har fundet ud af, at fordampningen i et for stort omfang kan være skadelig. I møbel- og inventarindustrien bliver spånplader imidlertid fineret på begge sider – med den virkning, at fordampningen strækker sig over flere år og således er ganske uskadelig. Ikke desto mindre har vi i Danmark en lavere formaldehydgrænse end f.eks. i Tyskland. Det tvinger en dansk møbelfabrik til at bruge en dyrere møbelplade i møbler til det danske marked og en billigere møbelplade til eksport. Det er konkurrencehæmmende, at en fabrik skal have to forskellige produktioner.